

مطالعه تطبیقی

نظام تأمین مالی نوآوری

در کشورهای منتخب

ترجمه و تألیف

مرضیه شاوردی

سرشناسه	: شاوردی، مرضیه، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: مطالعه تطبیقی نظام تأمین مالی نوآوری در کشورهای منتخب/ ترجمه و تألیف مرضیه شاوردی.
مشخصات نشر	: تهران: آینده پژوه، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۰ ص.
شابک	: 978-600-726597-0
موضوع	: نوآوری -- امور مالی
موضوع	: Technological innovations -- Finance
موضوع	: تحقیق -- نوآوری
موضوع	: Research-- Technological innovations
موضوع	: تحقیق -- توسعه
موضوع	: Research and development *
رده بندی کنگره	: ۵۰۴۵
رده بندی دیویی	: ۳۳۸/۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۱۲۸۳۲۳

عنوان کتاب: مطالعه تطبیقی نظام تأمین مالی نوآوری در کشورهای منتخب

ترجمه و تألیف: مرضیه شاوردی

طرح جلد: سعید شاوردی

ناشر: آینده پژوه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹، ۵۰۰ جلد

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۰ - ۷۲۶۵۹۷ - ۶۰۰ - ۹۷۸

تمامی حقوق این کتاب متعلق به ناشر است. هر نوع تکثیر یا چاپ تمام یا بخش‌هایی از این کتاب، به صورت نوشتاری یا الکترونیکی بدون کسب اجازه از انتشارات آینده پژوه ممنوع است. برای تهیه کتاب با تلفن ۸۸۴۶۳۷۸۷ یا ۰۹۱۲۵۳۸۷۸۴۷ نشر آینده پژوه تماس بگیرید.

فهرست

۵.....	مقدمه.....
۹.....	بخش ۱: نظام تأمین مالی نوآوری.....
۱۰.....	(۱) مقدمه.....
۱۱.....	(۲) بازیگران کلیدی نظام تأمین مالی نوآوری.....
۱۱.....	(۱-۲) اشخاص حقیقی.....
۱۱.....	(۲-۲) سرمایه‌گذاران خطرپذیر.....
۱۱.....	(۳-۲) بانک‌های جاری.....
۱۲.....	(۴-۲) بانک‌های توسعه‌ای.....
۱۲.....	(۵-۲) شرکت‌ها - سرمایه.....
۱۲.....	(۶-۲) بنیادها (NGO، وقف، تأمین مالی جمعی و ...).....
۱۳.....	(۷-۲) بازارهای سهام.....
۱۳.....	(۸-۲) بازیگران دولتی.....
۱۵.....	بخش ۲: نظام تأمین مالی نوآوری در کشورهای توسعه‌یافته.....
۱۶.....	(۱) نظام تأمین مالی نوآوری در ایالات متحده آمریکا.....
۱۶.....	(۱-۱) دره سیلیکون.....
۱۹.....	(۲-۱) جاده ۱۲۸ بوستون.....
۲۱.....	(۳-۱) برنامه‌های تأمین مالی دولت ایالات متحده آمریکا.....
۲۷.....	(۲) نظام تأمین مالی نوآوری در کانادا.....
۲۷.....	(۱-۲) نظام تأمین مالی نوآوری در کانادا.....
۳۰.....	(۲-۲) برنامه‌های دولتی تأمین مالی نوآوری در کانادا.....
۳۶.....	(۳) نظام تأمین مالی نوآوری در سنگاپور.....
۳۶.....	(۱-۳) نظام نوآوری سنگاپور.....
۳۹.....	(۲-۳) تأمین مالی نوآوری در سنگاپور.....
۴۵.....	بخش ۳: نظام تأمین مالی نوآوری در کشورهای تازه‌صنعتی‌شده.....
۴۶.....	(۱) نظام تأمین مالی نوآوری در چین.....
۴۶.....	(۱-۱) تأمین مالی نوآوری در چین.....
۴۸.....	(۲-۱) تکامل نظام تأمین مالی نوآوری در چین.....

۵۶	۲) نظام تأمین مالی فناوری در مالزی
۵۶	۱-۲) تأمین مالی نوآوری در مالزی
۵۹	۲-۲) برنامه‌های عمومی تأمین مالی نوآوری در مالزی
۶۵	۳) نظام تأمین مالی فناوری در تایلند
۶۵	۱-۳) تأمین مالی نوآوری در تایلند
۶۸	۲-۳) برنامه‌های عمومی تأمین مالی نوآوری در تایلند
۷۵	بخش ۴: جمع‌بندی و درس‌آموخته‌ها
۸۳	بخش ۵: نظام تأمین مالی نوآوری در ایران
۸۴	۱) نظام تأمین مالی نوآوری در ایران
۸۴	۱-۱) سیاست‌ها، قوانین مرتبط با علم، فناوری و نوآوری در ایران
۸۸	۲-۱) تکامل نظام تأمین مالی نوآوری در ایران
۹۹	فهرست منابع

فهرست شکل‌ها و جدول‌ها

۱۰	شکل ۱. جایگاه نظام تأمین مالی در نظام ملی نوآوری
۱۷	شکل ۲. سیر توسعه دره سیلیکون
۲۰	شکل ۳. سیر توسعه جاده ۱۲۸ بوستون
۲۲	شکل ۴. سیاست‌ها و تنظیمات نهادی پشتیبان نظام تأمین مالی نوآوری در آمریکا
۳۷	شکل ۵. نظام نوآوری سنگاپور
۵۳	شکل ۶. بازیگران و تعاملات آن‌ها در نظام تأمین مالی نوآوری چین
۵۷	شکل ۶. نظام تأمین مالی مالزی
۶۲	شکل ۷. طیف تأمین مالی تحقیق و توسعه و تجاری‌سازی در مالزی
۶۴	شکل ۸. صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر مهم مالزی به تفکیک مراحل پیشرفت طرح
۶۷	شکل ۹. نظام تأمین مالی نوآوری تایلند
۶۹	شکل ۱۰. طیف تأمین مالی تحقیق و توسعه و تجاری‌سازی در تایلند

۲۴	جدول ۱. برنامه‌های دولت ایالات متحده برای تأمین مالی نوآوری
۲۹	جدول ۲. نقش و کارکردهای بازیگران کلیدی سرمایه‌گذاری خطرپذیر کانادا

نوآوری، خروجی فرایندی پیچیده است که دربردارنده ذی‌نفعان متعدد در مراحل مختلف توسعه یک کسب‌وکار خطرپذیر جدید است. این ذی‌نفعان در کنار هم نظام ملی نوآوری هر کشور را شکل می‌دهند و از طریق تعاملات خود بستر مناسب برای نوآوری را فراهم می‌کنند. تأمین مالی نوآوری، بخشی کلیدی از نظام ملی نوآوری است. از این رو، خلق منابع جدید و متنوع تأمین مالی نوآوری و طراحی ابزارها و سازوکارهای تأمین مالی نوآوری، به بهبود ظرفیت نوآوری در کشور منجر می‌شود.

تأمین مالی، متصل کردن بازیگران مختلف در فرایند تجاری‌سازی و تسهیم مخاطره و پاداش بین آن‌ها، منابع لازم برای تبدیل ایده‌های جدید به فعالیت‌های تجاری در مقیاس وسیع را فراهم می‌کند. منظور از تأمین مالی نوآوری، تنها در دسترس قرار دادن منابع مالی نیست، بلکه تأمین مهارت‌های لازم برای ارائه راهکارها، ارزیابی آن‌ها و تأمین تخصص مدیریتی و فنی مکمل و ضروری برای پرورش بنگاه‌های نوآور را نیز دربردارد. برای ایجاد محیط اقتصادی و زیرساخت نهادی مناسب برای فعالیت‌های خصوصی در این حوزه، اقدامات سیاستی ضروری است.

بنگاه‌های نوآور در تأمین منابع مالی با مشکلات خاص مواجه می‌شوند. برخی از آن‌ها رشد می‌کنند و به کسب‌وکارهای بسیار موفق تبدیل می‌شوند، اما بسیاری از آن‌ها چندان موفق نخواهند بود و در برخی مواقع، با شکستی واقعی مواجه می‌شوند. بازگشت سرمایه زیاد، معمولاً با مخاطره‌های بزرگ همراه است. بنگاه‌های نوآور معمولاً برای جذب منابع مالی بیرونی، وثیقه‌ای ندارند یا وثایق آن‌ها محدود است. در نتیجه، واسطه‌های مالی متعارف در مراحل اولیه توسعه شرکت‌های نوآور، آمادگی ورود به آن‌ها را ندارند. واسطه‌های مالی تخصصی، مانند فرشتگان کسب‌وکار و سرمایه‌گذاران خطرپذیر، نه تنها منابع مالی، بلکه تخصص مدیریتی و فنی را تأمین می‌کنند که پشتیبان شرکت‌های نوآور جوان خواهد بود. به منظور تقویت توسعه این واسطه‌ها و تشویق مشارکت آن‌ها در تأمین مالی مراحل اولیه، برنامه‌ها و سیاست‌های متنوعی را می‌توان به کار گرفت. توسعه صنعت سرمایه‌گذاری خطرپذیر خصوصی، نقشی مهم در تأمین مالی بنگاه‌های نوآور دارد. اما تجربه کشورهای تازه‌صنعتی شده حاکی از آن است که توسعه این صنعت بدون مداخله دولتی امکان‌پذیر نیست.

رویکردهای تطبیقی مبتنی بر آموزه‌های ناشی از تجارب ملی مختلف، از یک سو، زمینی حاصل‌خیز برای یادگیری سیاستی ایجاد می‌کند و از سوی دیگر، فضا را برای بومی‌سازی سیاست‌ها متناسب با نیازها و شرایط محلی فراهم می‌کند. در این کتاب، تلاش شده است سیاست‌ها و برنامه‌های تأمین مالی نوآوری در کشورهای توسعه‌یافته و نیز کشورهای تازه‌صنعتی‌شده بررسی و ارائه شود تا آموزه‌های حاصل از آن‌ها راهنمایی باشد برای بهبود نظام تأمین مالی نوآوری کشور.

ساختار کتاب به شرح زیر است: در بخش اول، مفهوم نظام تأمین مالی نوآوری و بازیگران آن به طور اجمالی معرفی شده است. بخش دوم، به بررسی نظام تأمین مالی نوآوری در کشورهای توسعه‌یافته (ایالات متحده آمریکا، کانادا و سنگاپور) اختصاص یافته است. تجربه این کشورها نشان‌دهنده مشارک فعال بخش خصوصی در تأمین مالی نوآوری و نیز برنامه‌های دولتی متنوع برای حمایت از توسعه نوآوری است. در بخش سوم، نظام تأمین مالی نوآوری کشورهای تازه‌صنعتی‌شده (چین، مالزی و هند) بررسی شده است. در این سه کشور، با وجود برخی تفاوت‌ها، شاهد نقش پررنگ نهادها، دولتی و در برابر نقش کم‌رنگ و توسعه‌نیافته بخش خصوصی هستیم. در بخش چهارم، جمع‌بندی درس‌آموخته‌های مطالعات تطبیقی انجام‌شده ارائه شده است و مقایسه‌ای اجمالی بین نظام تأمین مالی نوآوری آن‌ها انجام شده است.

در بخش پنجم، ضمن تشریح سیاست‌ها، قوانین و روند تکامل نظام تأمین مالی نوآوری در ایران، بازیگران این نظام و برنامه‌ها و اقدامات آن‌ها در حمایت از نوآوری بررسی و تحلیل شده است. تدوین این کتاب با هدف آشنایی سیاست‌گذاران و سایر ذی‌نفعان نظام تأمین مالی نوآوری کشور با سیاست‌ها و برنامه‌های کشورهای مختلف و پیامدهای آن‌ها در حوزه تأمین مالی نوآوری انجام شده است. مسلماً با وجود تلاش‌های صورت‌گرفته، در راستای تدوین متنی صحیح، دقیق و روان، کتاب خالی از اشکال نیست. همه عزیزانی که این اثر را مطالعه می‌کنند، می‌توانند نظرها و پیشنهادها را از طریق رایانامه managementbooks@yahoo.com در میان بگذارند.

مرضیه شاوردی

بهار ۱۳۹۹